

Het Parool

gitarist - 2 minuten lezen

Mooier bestaat niet

MAURICE RAVEL DAPHNIS ET CHLOÉ KLASSIEK
HARMONIA MUNDI *****

ERIK VOERMANS

Maurice Ravel kreeg de opdracht voor deze balletmuziek al in 1909, maar leverde pas in 1912 een versie waar hij tevreden over was.

Als twee filmsterren in een romantisch drama elkaar op het witte doek in de armen vallen, klinkt er vaak het soort omhelzende muziek dat alle clichés over middelmatige filmmuziek onderstreept. Maar dan heb je ook nog Maurice Ravel. In het Troisième partie van zijn ballet, in het deeltje Chloé tombe dans les bras de Daphnis, laat hij het orkest twee akkoorden zo verschrikkelijk mooi met elkaar verstrengelen, dat de tranen je in de ogen schieten. Dit is pas omhelsmuziek! En je hebt er niet eens filmsterren bij nodig.

Onder leiding van François-Xavier Roth geven de musici van Les Siècles en het vocaal ensemble Aedes die omhelzing de maximale impact. Je hoort Daphnis en Chloé aanvankelijk aarzelend tot elkaar komen (solo-houtblazers), dan een groeiend besef dat ze voor elkaar bestemd zijn (zelfde melodie, maar nu in het hele orkest) en dan komen die versmeltende akkoorden, met een kleur en een transparantie waarvan alleen Ravel het geheim kende, al is het na hem door velen nagedaan (en niet door de minsten). Maar eerlijk is eerlijk. Je kunt ook horen dat Ravel al kennis had kunnen nemen van Stravinskys Vuurvogel en Petroesjka en weet had van de werken van Rimski-Korsakov.

Die stukken waren allemaal tot stand gekomen door toedoen van de Russische impresario Diaghilev, die ook Ravels langste en grootst bezette orkestwerk als balletmuziek bestelde, in 1909 al. Maar de pieteputerige Ravel, die streefde naar perfectie, kon pas in 1912 een versie leveren waar hij tevreden over was. De reacties waren overweldigend, maar Ravel had in zekere zin pech: het jaar erna werd alle bestaande balletmuziek verpletterd door Stravinsky en zijn eeuwig verbijsterende Sacre du printemps.

**Dit is een Daphnis et Chloé die
iedereen zou moeten aanschaffen**

Roth en Les Siècles hebben zich tot taak gesteld alle grote balletten die voor Diaghilev zijn geschreven op cd vast te leggen, met als grote troef dat zij gebruikmaken van historische instrumenten, waardoor het allemaal net weer even anders klinkt dan bij de ontelbare andere bestaande opnamen.

Er is bijvoorbeeld de positionering van het woordloze klanken zoemende koor, dat Ravel het allerliefst vanuit de coulissen links en rechts wilde laten komen, zodat er een diffuus klankbeeld zou ontstaan. Op deze cd is dat allemaal optimaal te horen. Maar ook de darmsnaren maken bij Les Siècles een hoorbaar verschil (zachter, milder, serene), om nog maar te zwijgen van de blaasinstrumenten met hun andere boringen en afmetingen, en het slagwerk (de pauken zijn net als op eerdere opnamen weer indrukwekkend vastgelegd). Roth zegt in het cd-boekje dat het met deze instrumenten 'veel makkelijker was een juiste balans in het orkest te vinden' en spreekt van 'zoetere kleuren' en een 'intense sensualiteit'. En als Ravel de grenzen van de mogelijkheden opzoekt, is dat nu ook beter te horen. Dat kunnen we alleen maar beamen. Dit is een Daphnis et Chloé die iedereen zou moeten aanschaffen, zelfs wie al tien opnamen in de kast heeft staan.

Wie twijfelt, hoeft alleen track 18 maar te draaien: Lever du jour, Ravel op z'n allerbest, was nog niet eerder zó fraai te horen.